

2.pielikums

Valsts atbalsta piešķiršanas kārtība, saskaņā ar Komisijas regulu Nr.651/2014
(apstiprināts ar 2020. gada 8. maija rīkojumu Nr.124)

**Metodisks materiāls
mikro, mazā un vidējā uzņēmuma
un grūtībās nonākuša uzņēmuma statusa
noteikšanai**

v. 2 (5/2020)

Satura rādītājs

IEVADS	3
A DAĻA MIKRO, MAZĀ UN VIDĒJĀ UZNĒMUMA STATUSA NOTEIKŠANA	4
1. UZNĒMUMS UN MIKRO, MAZĀ UN VIDĒJĀ UZNĒMUMA (MVU) STATUSS.....	4
2. INFORMĀCIJA PAR DARBINIEKU SKAITU, GADA APGROZĪJUMU UN GADA KOPSAVILKUMA BILANCI ATTIECĪGAJĀ UZNĒMUMĀ.....	5
3. NOSACĪJUMI MVU STATUSA IEGŪŠANAI	6
4. UZNĒMUMA DATU IEGŪŠANA.....	7
5. INFORMĀCIJA PAR ATTIECĪGĀ UZNĒMUMA ATTIECĪBĀM AR CITIEM UZNĒMUMIEM.....	10
6. AUTONOMS UZNĒMUMS	10
7. PARTNERUZNĒMUMS.....	11
8. SAISTĪTAIS UZNĒMUMS	14
9. PARTNERUZNĒMUMI UN SAISTĪTIE UZNĒMUMI ĀRPUS LATVIJAS.....	16
10. DATU AVOTI UZNĒMUMA STATUSA NOTEIKŠANAI.....	16
11. RĪCĪBA JA UZNĒMUMS NAV PAREIZI NOTEICIS UZNĒMUMA STATUSU	17
B DAĻA GRŪTĪBĀS NONĀKUŠA UZNĒMUMA (GNU) STATUSA NOTEIKŠANA	18
1. UZNĒMUMS UN GNU STATUSS	18
2. GRŪTĪBĀS NONĀKUŠA UZNĒMUMA DEFINĪCIJA	19
3. GRŪTĪBĀS NONĀKUŠA UZNĒMUMA NOTEIKŠANA	23
PIELIKUMI.....	26
MVU STATUSA PĀRBAUDES SOĻI	26
SAISTĪTU UN PARTNERUZNĒMUMU DATU PIESKAITĪŠANA UZNĒMUMA DARBĪBAS RĀDĪTĀJIEM	27
GRŪTĪBĀS NONĀKUŠA UZNĒMUMA NOTEIKŠANA.....	28

Ievads

Metodiskais materiāls sniedz vadlīnijas mikro, mazā un vidējā uzņēmuma (turpmāk - MVU) statusa un grūtībās nonākuša uzņēmuma (turpmāk - GNU) statusa noteikšanai. Metodiskais materiāls ir paredzēts Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk - NVA) darbam, lai nodrošinātu vienotu pieejumu rīcību atbalsta pretendantu izvērtēšanai un finansējuma piešķiršanai, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi pret atbalsta pretendentiem.

Metodiskā materiāla tapšanā ir izmantoti:

1. 2014.gada 17.jūnija EIROPAS KOMISIJAS REGULA (ES) Nr.651/2014 ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (turpmāk – Regula);
2. 2011.gada 25.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.75 “Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem”;
3. 2014.gada 23.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.835 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" 9.1.1.1. pasākuma "Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem" īstenošanas noteikumi”;
4. Eiropas Komisijas izstrādātā “Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu”;
5. Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk - CFLA) sagatavotais “Informatīvs materiāls par mikro, mazā un vidējā uzņēmuma un grūtībās nonākuša uzņēmuma statusa noteikšanu”.

Metodiskajā materiālā ir sniegtas norādes uz dažādiem informācijas avotiem, kas attiecas uz MVU un GNU statusa noteikšanu, uz kuriem NVA pamato savu pieejumu. Iepazīstoties ar jaunākajiem Eiropas Komisijas skaidrojumiem vai citu būtisku informāciju, arī informatīvais materiāls tiks atbilstoši papildināts un precizēts.

Materiālā ir sniepta informācija galvenokārt par MVU, un materiālā nav izsmeļoši apskatīts jautājums par rīcību, ja uzņēmumam ir noteikts lielā uzņēmuma statuss, jo lielie uzņēmumi neaizpilda MVU deklarāciju. Pretendējot uz atbalstu, lielajiem uzņēmumiem, var būt nepieciešams pierādīt papildu stimulējošo ietekmi.

Nosakot uzņēmuma atbilstību MVU kategorijai, uzņēmums tiek definēts saskaņā ar Regulu, nevis Komerclikumu. Mikrouzņēmuma statusu nosaka saskaņā ar Regulā sniegto definīciju, nevis Mikrouzņēmumu nodokļa likumu. Jāņem vērā, ka mikrouzņēmuma statuss Valsts ieņēmumu dienesta datubāzē tiek noteikts, pamatojoties uz Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

Metodiskais materiāls nesniedz tiesisko paļāvību vai tiesisko drošību MVU un GNU statusa noteikšanai, tas neatbrīvo no pienākuma iepazīties ar normatīvo regulējumu un Eiropas Komisijas sniegtajiem skaidrojumiem par MVU un GNU statusa noteikšanu.

Detalizētāka informācija par MVU statusa noteikšanu (t.sk. shematiski attēli un piemēri) pieejama Eiropas Komisijas izstrādātajā lietotāja rokasgrāmatā par MVU definīcijas piemērošanu un Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāta izstrādātajā MVU statusa noteikšanas rīkā (SME self-assessment questionnaire).

A daļa

Mikro, mazā un vidējā uzņēmuma statusa noteikšana

saskaņā ar Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107.un 108.pantu, nosacījumiem

1. Uzņēmums un MVU statuss

- 1.1. Par uzņēmumu uzskata jebkuru subjektu, kas veic saimniecisko darbību, neatkarīgi no subjekta juridiskās formas un tā, vai subjekts ir izveidots ar mērķi gūt peļņu, vai ir bezpečības subjekts.¹ Tas īpaši ietver pašnodarbinātās personas un ģimenes uzņēmumus, kas nodarbojas ar amatniecību, vai veic citu darbību, kā arī personālsabiedrības (gan pilnsabiedrības, gan komandītsabiedrības) un apvienības, kas regulāri ir iesaistītas saimnieciskajā darbībā.²
- 1.2. Saimnieciskā darbība parasti tiek traktēta kā “produktu vai pakalpojumu pārdošana par noteiku cenu noteiktā/tiešā tirgū”.³

Piemēram, par uzņēmumiem tiek uzskatītas arī biedrības, zinātniskās institūcijas, pašnodarbinātās personas, valsts/pašvaldības uzņēmumi, reliģiskās organizācijas u.c. subjekti, kuri ir saimnieciskās darbības veicēji.

- 1.3. Uzņēmums var būt vairāku atsevišķu tiesību subjektu kopums, kas veido vienu ekonomisko vienību.⁴ Vienai ekonomiskai vienībai ir raksturīga spēja patstāvīgi noteikt, kādu politiku kopējā tirgū saimnieciskās darbības subjekts plāno īstenot, tai skaitā, izvēloties personas un uzņēmumus, kuriem tiek izteikts piedāvājums vai ar kuriem tiek veikts pārdošanas darījums.⁵
- 1.4. To, vai uzņēmums ir mikro, mazais, vidējais (turpmāk – MVU statuss) vai lielais uzņēmums (turpmāk – uzņēmuma statuss), nosaka uz līguma spēkā stāšanās dienu. Viena procesa (projekta) ietvaros uzņēmuma statuss nemainās, taču tas tiek pārvērtēts, piešķirot jaunu komercdarbības atbalstu.

Piemēram, ja līgums par projekta īstenošanu ir noslēgts ar vidējo uzņēmumu, bet pēc projekta pabeigšanas uzņēmums būtu kvalificējams kā lielais, uzraudzības periods tāpat tiek noteikts kā vidējā lieluma uzņēmumam.

Piemēram, ja atbalsts tiek piešķirts gala labuma guvējam, kurš ir mazais uzņēmums, tad konkrētais atbalsts tiek maksāts kā mazajam uzņēmumam, neatkarīgi no tā, vai mainās uzņēmuma statuss projekta īstenošanas periodā. Ja tiek piešķirts jauns atbalsts tam pašam uzņēmumam, tiek atkārtoti izvērtēts uzņēmuma statuss.

¹ Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (2016/C 262/01), 9.punkts.

² Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.pants.

³ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 14.lpp.

⁴ Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (2016/C 262/01), 11.punkts.

⁵ Spriedums, 1975. gada 16. decembris, *Coöperatieve Vereniging Suiker Unie pret Komisiju*, apvienotās lietas 40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111, 113 un 114-73, ECLI:EU:C;1975:174_ 173. punkts.

1.5. Uzņēmums savu statusu norāda MVU deklarācijā⁶ (**lielie uzņēmumi deklarāciju neaizpilda!**).

1.6. Nosakot uzņēmuma statusu, ir jāiegūst:

1.6.1. informācija par darbinieku skaitu, gada neto apgrozījumu un gada kopsavilkuma bilanci attiecīgajā uzņēmumā, un

1.6.2. informācija par attiecīgā uzņēmuma attiecībām ar citiem uzņēmumiem (detalizēta informācija šī informatīvā materiāla 5.-8.punktā).⁷

2. Informācija par darbinieku skaitu, gada apgrozījumu un gada kopsavilkuma bilanci attiecīgajā uzņēmumā:

2.1. Darbinieku skaits⁸.

2.2. Darbinieku skaitu aprēķina gada darba vienībās (pilna laika ekvivalents):

2.2.1. viena gada darba vienība nozīmē, ka viena persona attiecīgajā uzņēmumā vai tā norīkojumā ir strādājusi pilnas slodzes darbu visu attiecīgo atskaites gadu;

2.2.2. personas, kas nav nostrādājušas pilnu gadu vai strādā uz nepilnu slodzi, vai ir sezonas strādnieki, aprēķināmas kā daļas no vienas gada darba vienības.

2.3. Darbinieku skaitā ietilpst:

2.3.1. darba ņēmēji;

2.3.2. personas, kas strādā uzņēmuma labā, ir tam pakļautas un tiek uzskatītas par darba ņēmējiem saskaņā ar valstu normatīvajiem aktiem;

2.3.3. īpašnieki, kas ir vadītāji;

2.3.4. partneri (kapitāldaļu turētāji un akcionāri, kas neietilpst 2.3.3.apakšpunktā), kas iesaistīti regulārā darbībā uzņēmumā un gūst labumu no uzņēmuma finansiālajām priekšrocībām.

2.4. Darbinieku skaitā neietilpst:

2.4.1. mācekļi vai arodmācekļi, kam ir mācekļa darba vai arodmācību līgums, piemēram, arī prakses vietas netiek ieskaitītas darbinieku skaitā;

2.4.2. darbinieki, kas atrodas dzemdību vai bērna kopšanas atvalinājumā.

2.5. **Gada apgrozījums⁹** - ienākumi, kurus uzņēmums saņemis attiecīgā finanšu gada laikā no preču pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas, atņemot tirdzniecības atlaides un pievienotās vērtības nodokli.

2.6. **Gada kopsavilkuma bilance** – uzņēmumu aktīvu vērtība.

⁶ Ministru kabineta 2014.gada 16.decembra noteikumu Nr.776 “Kārtība, kādā komercsabiedrības deklarē savu atbilstību mazās (sīkās) un vidējās komercsabiedrības statusam” 1. un 2.pielikums.

⁷ Komisijas Regulas Nr.651/2014I pielikuma 3., 4. un 5.pants.

⁸ Komisijas Regulas Nr.651/2014I pielikuma 5.pants.

⁹ Padomes Direktīvas 78/660/EEK 28.pants.

3. Nosacījumi MVU statusa iegūšanai

MVU statusa noteikšanai ir lietderīgi vispirms pārbaudīt uzņēmuma attiecības ar attiecīgā uzņēmuma saistītajiem un partneruzņēmumiem. Šajā punktā “Nosacījumi MVU statusa iegūšanai” sniegtā informācija par nosacījumiem MVU statusa iegūšanai attiecas uz autonomu uzņēmumu (informatīvā materiāla 6.punkts). Ja uzņēmumam ir kāds saistītais vai partneruzņēmums, tad dati par saistīto un partneruzņēmumu tiek saskaitīti kopā (informatīvā materiāla 7. un 8.punkts).

3.1. MVU statusu nosaka¹⁰, ņemot vērā:

- 3.1.1. darbinieku skaitu, un
- 3.1.2. gada neto apgrozījumu **vai** gada kopsavilkuma bilanci.

Darbinieku skaits			Apgrozījums		Bilance
Mikro (siks)	< 10		<= 2 milj. EUR		<= 2 milj. EUR
Mazs	< 50	un	<= 10 milj. EUR	vai	<= 10 milj. EUR
Vidējs	< 250		<= 50 milj. EUR		<= 43 milj. EUR

3.2. 1.attēlā ir redzami divi nosacījumi, kas jāizpilda, lai uzņēmums iegūtu MVU statusu. **Piemēram**, lai uzņēmums iegūtu mikrouzņēmuma statusu, šim uzņēmumam ir jāatbilst divām pazīmēm:

- 3.2.1. obligāti uzņēmumā ir mazāk nekā 10 darbinieku, un
- 3.2.2. uzņēmuma gada apgrozījums vai (pēc komersanta izvēles) gada bilances kopsumma nepārsniedz 2 miljonus euro.

1.attēls: Mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums

Mikrouzņēmums

uzņēmumā ir mazāk nekā 10 darbinieku un

uzņēmuma gada apgrozījums vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 2 miljonus EUR.

Mazais uzņēmums

uzņēmumā ir mazāk nekā 50 darbinieku un

uzņēmuma gada apgrozījums vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 10 miljonus EUR.

Vidējais uzņēmums

uzņēmumā ir mazāk nekā 250 darbinieku un

uzņēmuma gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus EUR vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 43 miljonus EUR.

3.3. Nosakot uzņēmuma statusu, visos gadījumos ir jāievēro darbinieku skaita noteiktā augšējā robežvērtība, bet drīkst pārsniegt augšējo robežvērtību vienā no diviem finansiālajiem rādītājiem (gada apgrozījums vai gada kopsavilkuma bilance).

¹⁰ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 2.pants.

Piemēram:

- ja uzņēmumā ir 9 darbinieki, uzņēmuma gada apgrozījums ir 1 455 000 euro, bet gada bilances kopsumma ir 2 256 200 euro, uzņēmums ir mikrouzņēmums, jo augšējā robežvērtība ir pārkāpta tikai vienā no diviem uzņēmuma finansiālajiem rādītājiem;
- ja uzņēmuma apgrozījums un bilances kopsumma atbilst maza uzņēmuma statusam, bet darbinieku skaits atbilst vidēja uzņēmuma kategorijai, tad tas ir vidējs uzņēmums, t.i., ja uzņēmumā strādā 67 darbinieki, bilances kopsumma ir 4 580 000 euro un neto apgrozījums ir 9 000 000 euro, komersants tiek atzīts par vidējo uzņēmumu;
- ja uzņēmumā ir 200 darbinieki, uzņēmuma gada apgrozījums ir 55 000 000 euro, bet gada bilances kopsumma ir 56 000 000 euro, uzņēmums ir lielais uzņēmums, jo ir pārsniegti divi uzņēmuma finansiālie rādītāji.

1.tabula

Uzņēmuma statusa noteikšana atkarībā no robežvērtībām

Uzņēmums	Darbinieki, skaits	Bilances kopsumma, euro	Neto apgrozījums, euro	STATUSS
A	8	25 000	1 500 000	mikro
B	8	25 000	2 500 000	mikro
C	15	25 000	1 500 000	mazais
D	40	1 000 000	9 000 000	mazais
E	40	12 000 000	8 000 000	mazais
F	200	1 000 000	9 000 000	vidējs
G	200	12 000 000	45 000 000	vidējs
H	200	25 000 000	65 000 000	vidējs
I	450	25 000 000	45 000 000	lielais
J	450	65 000 000	75 000 000	lielais
K	8	65 000 000	75 000 000	lielais
L	8	65 000 000	1 500 000	mikro
M	8	65 000 000	9 000 000	mazais
N	8	65 000 000	45 000 000	vidējais

4. Uzņēmuma datu iegūšana

- 4.1. Uzņēmuma dati statusa noteikšanai tiek iegūti no uzņēmuma gada pārskatos un, nepieciešamības gadījumā (jaunizveidotiem komersantiem, kuriem nav noslēgts pirmais finanšu gads), arī operatīvajos (starpperiodu) pārskatos sniegtās informācijas.

4.2. Informācijas avots:

- 4.2.1. darbinieku skaits – gada pārskata bilances postenī “Strādājošo skaits”;
- 4.2.2. gada apgrozījums – gada pārskata peļņas/zaudējuma aprēķina postenī “Neto apgrozījums”;
- 4.2.3. MVK deklarācija;
- 4.2.4. VID datu bāze;
- 4.2.5. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra <https://info.ur.gov.lv> (turpmāk – Uzņēmumu reģistrs) datu bāze vai citi publiski pieejami resursi;
- 4.2.6. Gada kopsavilkuma bilance – gada pārskata bilances postenī “AKTĪVA BILANCE”.

4.3. Ja pēc uzņēmuma pēdējo divu noslēgto gada pārskatu informācijas darbinieku skaits pārsniedz attiecīgā MVU statusa augšējās robežvērtības, bet iesniegtajā MVU deklarācijā (vai projekta iesniegumā) ir norādīts attiecīgais MVU statuss, tad tiek lūgts sniegt skaidrojumu par norādīto darbinieku skaitu, iesniedzot arī pilnas slodzes darbinieku sarakstu, pamatojoties uz kuru skaitu, ir noteikts uzņēmuma MVU statuss.

Piemēram, ja uzņēmums MVK deklarācijā ir norādījis, ka atbilst vidēja uzņēmuma statusam, norādot darbinieku skaitu 220, bet pēc gada pārskatu datu pārbaudes tiek konstatēts, ka, ņemot vērā saistīto uzņēmumu un partneruzņēmumu datus, darbinieku skaits pēdējā pārskata gadā ir 258, savukārt iepriekšpēdējā pārskata gadā – 254, tātad pēc pēdējo divu pārskata gadu datiem uzņēmums ir liels. Šādās situācijās tiek prasīta papildu informācija darbinieku skaita noteikšanai saskaņā ar šī informatīvā materiāla 2.2.apakšpunktā norādīto darbinieku skaita aprēķināšanas metodi, papildus prasot informāciju VID un/vai VSAA par darbinieku skaitu un to noslodzi vai arī uzņēmumam ir jāprecizē MVU deklarācija atbilstoši gada pārskata datiem.

4.4. Uzņēmums zaudē vai iegūst mikrouzņēmuma, mazā, vidējā¹¹ vai lielā¹² uzņēmuma statusu tikai, ja uzņēmuma darbības rādītāji pārsniedz robežvērtības divos pārskata periodos pēc kārtas¹³, izņemot gadījumu¹⁴, ja MVU tiek apvienots, vai to iegādājas lielāka grupa - tad uzņēmums zaudē savu MVU statusu nekavējoties, sākot no darījuma dienas.

4.5. Uzņēmuma datu iegūšana ir atkarīga no pieejamās informācijas:

4.5.1. Jaundibinātiem uzņēmumiem, kam vēl nav apstiprinātu gada pārskatu, ir jāsagatavo deklarācija, kas ietver labā ticībā veiktu aplēsi (uzņēmējdarbības plāna veidā), kura ir sagatavota finanšu gada laikā. Šim uzņēmējdarbības plānam ir jāaptver viss periods (finanšu gadi) līdz laikam, kad uzņēmums sāks radīt apgrozījumu. Uzņēmējdarbības plānā ir jābūt iekļautām vismaz finanšu prognozēm par peļņas un zaudējumu pārskatu, bilanci un prognozēto uzņēmuma darbinieku skaitu, kā arī aprakstošai daļai, kurā ir aprakstīta uzņēmuma pamatdarbība. Dokumentam ir jābūt datētam un uz tā jābūt tādas personas parakstam, kas ir pilnvarota pārstāvēt uzņēmumu.¹⁵ Jaundibināts uzņēmums var iesniegt operatīvo finanšu pārskatu vai MVK deklarāciju ar informāciju par pamatdarbību, apgrozījumu, bilanci, darbinieku skaitu, kā arī informāciju par saistītajiem un partneruzņēmumiem, ja uzņēmums nav autonoms.

4.5.2. Ja uzņēmumam ir :

4.5.2.1. tikai viens apstiprināts gada pārskats, uzņēmuma statusu nosaka pēc šī gada pārskata datiem;

4.5.2.2. tikai divi apstiprināti gada pārskati, uzņēmuma statusu nosaka pēc pirmā apstiprinātā pārskata perioda datiem. Ja, ņemot par pamatu gadu, pārskatu slēgšanas dienā atklājas, ka 2.pantā norādītā darbinieku skaita vai finanšu robežvērtība ir pārsniegta vai nav sasniegta, tas nenozīmē, ka uzņēmums zaudēs vai iegūs vidējā, mazā uzņēmuma vai mikrouzņēmuma statusu, ja vien šīs robežvērtības nav pārsniegtas divos pārskata periodos pēc kārtas.¹⁶

¹¹ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 4.panta 2.punkts.

¹² Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 14.lpp.

¹³ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 4.panta 2.punkts.

¹⁴ Komisijas Lēmuma 2012/838/ES (2012. gada 18. decembris) 1.1.3.1. sadaļas 6. punkta e) apakšpunkts.

¹⁵ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 11., 33.lpp.

¹⁶ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 4.panta 2.punkts.

- 4.5.2.3. trīs vai vairāk apstiprināti gada pārskati, uzņēmuma statusu nosaka, pārbaudot uzņēmuma datus par pēdējiem diviem pārskata periodiem. Ja uzņēmuma statuss par pēdējiem diviem pārskata periodiem atšķiras, tiek pārbaudīti pēdējie trīs pārskata periodi. Uzņēmums zaudē MVU statusu, ja uzņēmums pārsniedz MVU augšējās robežvērtības divus pārskata gadus pēc kārtas.
- 4.5.3. Nēmot vērā, ka gada pārskatā apstiprinātā finanšu informācija lēmuma par atbalsta piešķiršanu pienemšanas brīdī var būt mainījusies, atbalsta pretendentam var lūgt iesniegt zvērināta revidenta apstiprinātu operatīvo (starpperiodu) pārskatu.

Piemēram, 2.tabulā ir norādīta situācija, kad lielais uzņēmums iegūst vai zaudē MVU statusu. Šajā gadījumā, vērtējot, vai uzņēmums ir vai nav MVU, ir iespējami astoņi gadījumi (skat. 2.tabulu).

2.tabula

Piemērs MVU statusa noteikšanai par trim pārskata periodiem, ja 2016.gads ir pēdējais apstiprinātais pārskata periods¹⁷

Nr. p.k.	2014.g.	2015.g.	2016.g.	MVU statuss
1.	Nav MVU	Nav MVU	Nav MVU	Nav MVU
2.	MVU	Nav MVU	Nav MVU	Nav MVU
3.	MVU	Nav MVU	MVU	MVU
4.	Nav MVU	Nav MVU	MVU	Nav MVU
5.	Nav MVU	MVU	Nav MVU	Nav MVU
6.	MVU	MVU	Nav MVU	MVU
7.	Nav MVU	MVU	MVU	MVU
8.	MVU	MVU	MVU	MVU

No 2.tabulā parādītā piemēra var secināt, ka pārbaudīt datus par 2014. gadu ir lietderīgi tikai 3.-6. gadījumā, tas ir, ja uzņēmuma MVU statuss par pēdējiem diviem pārskata periodiem atšķiras.

! 2.tabulas piemērs par MVU statusu ir piemērojams arī gadījumā, ja uzņēmumam mainās statuss no vai uz mikro, mazo un vidējo uzņēmumu.

Piemēram, ja 2016.gadā (pēdējā apstiprinātā pārskata periodā) uzņēmums ir vidējais uzņēmums, 2015.gadā – mazais uzņēmums, bet 2014.gadā – mikrouzņēmums, tad uzņēmuma statuss ir mazais uzņēmums, jo uzņēmuma darbības rādītāji nepārsniedz mazā uzņēmuma darbības rādītāju augšējās robežvērtības divos pārskata periodos pēc kārtas.

- 4.6. Ja uzņēmuma darbības rādītāji ir iekļauti pārskatā, kas ir īsāks vai garāks nekā 12 mēneši, uzņēmuma statusa noteikšanai var izmantot mēnešu vidējos rādītājus un ekstrapolāciju¹⁸. Ja rādītāji nav pieejami par visu pārskata periodu, bet tikai par dažiem pārskata perioda mēnešiem, uzņēmuma rādītājus par pārskata periodu iegūst, veicot šādas aritmētiskas darbības:
- 4.6.1. tiek summēti rādītāji par tiem pārskata perioda mēnešiem, par kuriem pārskatā ir pieejama informācija;

¹⁷ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 14.lpp.

¹⁸ e-State Aid Wiki, Annex I – reference period in SME definition.

- 4.6.2. iegūtā summa tiek dalīta ar pārskata perioda mēnešu skaitu, kuros pārskatā ir sniegtā informācija;
- 4.6.3. iegūtais dalījums tiek reizināts ar 12 (kopējo pārskata perioda mēnešu skaitu).

5. Informācija par attiecīgā uzņēmuma attiecībām ar citiem uzņēmumiem

5.1. Nosakot uzņēmuma statusu, ir jāapskata uzņēmuma saistība ar citiem uzņēmumiem:

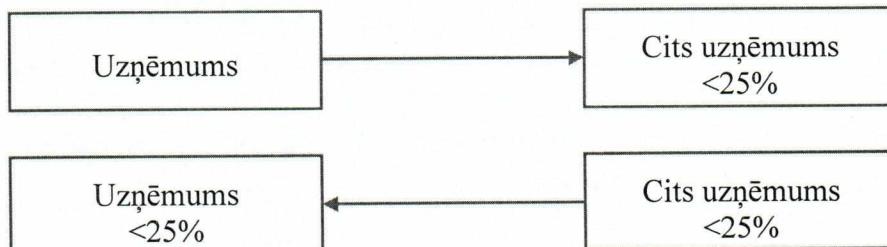
- 5.1..1. kam (fiziskai personai un/vai uzņēmumam) un kādā apmērā (%) pieder kapitāla daļas vai balsstiesības uzņēmumā;
- 5.1..2. vai šim uzņēmumam un tā īpašniekam pieder kapitāla daļas vai balsstiesības citos uzņēmumos.¹⁹

!!! Informācija par balsstiesībām visām uzņēmumu formām tiek iegūta no Uzņēmumu reģistra datu bāzes. Procentuālo īpašumtiesību īpatsvaru nenoapaļo (mazāks par 25% ir gan 24.9%, gan arī 24,99999%) – šāda pieeja attiecas uz visu robežvērtību noteikšanu.

5.2. Pamatojoties uz uzņēmumu savstarpējo saistību, uzņēmumi tiek iedalīti trīs grupās:

- 5.2.1. Autonomie uzņēmumi — ja uzņēmums ir pilnīgi neatkarīgs, vai arī tam ir viena vai vairākas mazākuma partnerības (katra mazāka nekā 25%) ar citiem uzņēmumiem.
- 5.2.2. Partneruzņēmumi — ja līdzdalība ar citiem uzņēmumiem ir vismaz 25%, taču nepārsniedz 50%, uzskatāms, ka tās ir attiecības starp partneruzņēmumiem.
- 5.2.3. Saistītie uzņēmumi — ja līdzdalība ar citiem uzņēmumiem pārsniedz 50% slieksni, tas uzskatāms par saistītu uzņēmumu.

6. Autonoms uzņēmums

6.1. Attiecīgais uzņēmums ir autonoms uzņēmums jebkurā no turpmāk šī informatīvā materiāla 6.1.1. - 6.1.3.apakšpunktā minētajiem gadījumiem:

- 6.1.1. attiecīgajam uzņēmumam nav dalības citos uzņēmumos un nevienam citam uzņēmumam nav dalības attiecīgajā uzņēmumā;²⁰
- 6.1.2. attiecīgajam uzņēmumam pieder mazāk nekā 25% kapitāla vai balsstiesību (jāņem vērā augstākais) vienā vai vairākos uzņēmumos un/vai citam uzņēmumam, vai uzņēmumiem nav 25 % vai lielākas līdzdalības attiecīgā uzņēmuma kapitālā vai balsstiesībās (jāņem vērā augstākais).²¹ Ja attiecīgajā uzņēmumā ir vairāki ieguldītāji un katram ir mazāk nekā 25 % līdzdalība uzņēmumā, attiecīgais uzņēmums ir autonoms uzņēmums – ar nosacījumu, ka šie ieguldītāji nav saistīti savā starpā (skatīt nosacījumus par saistītiem uzņēmumiem);²²

¹⁹ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 6.pants.

²⁰ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 16.lpp.

²¹ Turpat.

²² Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 2.punkts.

- 6.1.3. ja visu turpmāk norādīto ieguldītāju grupu līdzdalība attiecīgajā uzņēmumā summāri nepārsniedz 50%, kā arī šie ieguldītāji atsevišķi vai kopā nav saistīti ar attiecīgo uzņēmumu:
- 6.1.3.1. publiskas ieguldījumu sabiedrības, riska kapitāla sabiedrības, privātpersonas vai *biznesa enģeli*²³;
 - 6.1.3.2. akadēmiskās augstskolas vai bezpeļņas zinātniskās pētniecības centri;
 - 6.1.3.3. institucionālie ieguldītāji, tostarp reģionālās attīstības fondi;
 - 6.1.3.4. autonomas pašvaldības, kuru gada budžets ir mazāks par 10 miljoniem euro un kuru teritorijā ir mazāk nekā 5000 iedzīvotāju;
- 6.1.4. ja uzņēmuma īpašniekam, vai kādai citai fiziskai personai vai fizisku personu grupai pieder vismaz 51% attiecīgā uzņēmuma un arī vairāk nekā 50% citu uzņēmumu kapitāldaļu/balsstiesību, tad uzņēmums uzskatāms par autonomu tikai pie nosacījuma, ka tas nedarbojas tajā pašā tirgū vai blakustirgos ar pārējiem īpašniekam piederošajiem uzņēmumiem.
- 6.2. Uzņēmums nav MVU, ja attiecīgajā uzņēmumā vairāk nekā 50% ir ieguldījuši viena vai vairākas publiskas personas²⁴ no šī informatīvā materiāla 6.1.3.1. - 6.1.3.4.apakšpunktā minētās ieguldītāju grupas.²⁵

Piemēram, ja uzņēmums pieder trim pašvaldībām, kas atbilst šī informatīvā materiāla 6.1.3.4.apakšpunkta pazīmēm, un katrai pašvaldībai pieder viena trešdaļa no uzņēmuma, tad uzņēmums nav MVU.²⁶

6.3. Uzņēmums nav MVU, ja 25% vai vairāk no uzņēmuma kapitāla daļām vai balsstiesībām kopā vai atsevišķi tieši vai netieši kontrolē viena vai vairākas publiskas personas, kas nav minētas šī informatīvā materiāla 6.1.3.1.-6.1.3.4.apakšpunktā. Papildu informāciju par zinātnisko institūciju statusa noteikšanu skatīt šī informatīvā materiāla 9.punktā.

Piezīme:

Pastāv iespēja, ka uzņēmumā ir vairāki ieguldītāji, katrs no tiem — ar mazāk nekā 25 % līdzdalību uzņēmumā, taču tas joprojām ir uzskatāms par autonomu, ja šie ieguldītāji savstarpēji nav saistīti, kā aprakstīts 8.punktā. Ja ieguldītāji ir saistīti, uzņēmums var tikt uzskatīts par partneruzņēmumu vai saistītu uzņēmumu atkarībā no tā konkrētās situācijas.²⁷

²³ Publiskas ieguldījumu sabiedrības, riska kapitāla sabiedrības, privātpersonas vai privātpersonu grupas, kas regulāri veic riska kapitālieguldījumus un iegulda pašu kapitālu uzņēmumos, kurus nekotē biržā (uzņēmējdarbības mecenāti – angļu val. *business angels*), ja vien minēto uzņēmējdarbības mecenātu kopējie ieguldījumi vienā uzņēmumā nesasniedz 1 250 000 EUR, skat. Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 2.punkta a) apakšpunktu.

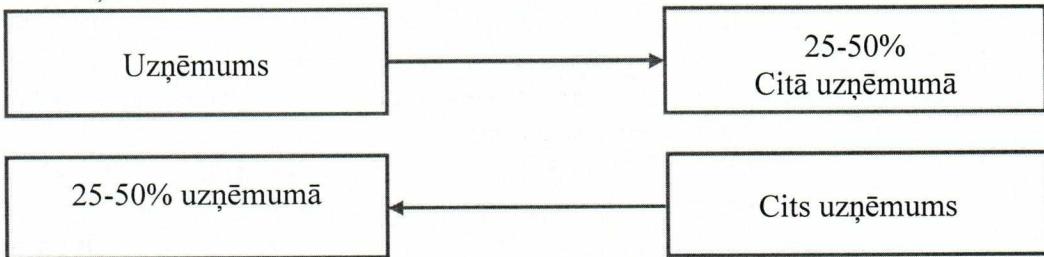
²⁴ Publiska persona – Latvijas Republika kā sākotnējā publisko tiesību juridiska persona un atvasinātas publiskas personas. Tās darbojas saskaņā ar publisko tiesību principiem. Pašvaldības arī ir publiskas personas, un to uzņēmumi ar dalību virs 25% ir lielie uzņēmumi, un šo uzņēmumu GNU tiem tiek vērtēts kā lieliem uzņēmumiem.

²⁵ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 19.lpp.

²⁶ e-State Aid Wiki, *Annex I - public authorities and SME definition*.

²⁷ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 16.lpp.

7. Partneruzņēmums

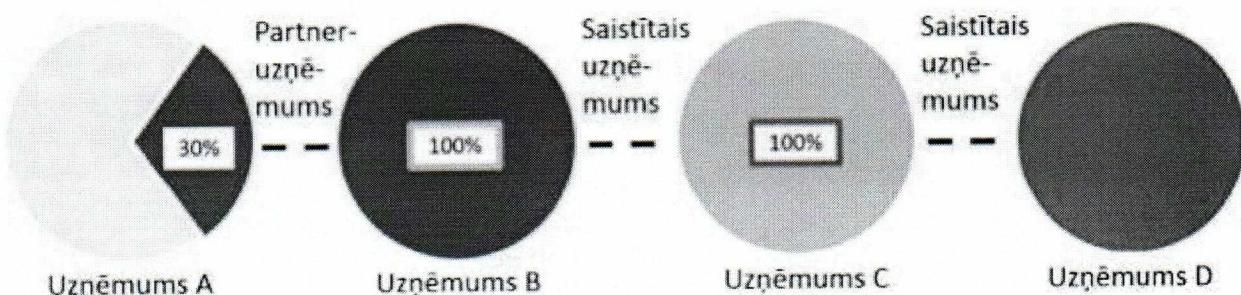
7.1. Attiecīgajam uzņēmumam ir partneruzņēmums, ja:

- 7.1.1. attiecīgā uzņēmuma līdzdalība vai balsstiesības citā uzņēmumā ir 25 % vai vairāk, bet nepārsniedz 50%, vai
- 7.1.2. citam uzņēmumam attiecīgajā uzņēmumā ir līdzdalība vai balsstiesības, kas vienādas, vai lielākas par 25%, bet nepārsniedz 50%.²⁸
- 7.2. Attiecīgajam uzņēmumam ir jāpieskaita saviem datiem proporcionāla daļa no partneruzņēmuma darbinieku skaita un finanšu informācijas. Šī proporcija atspoguļos procentuālo balsstiesību daļu (ņemot vērā lielāko), kas ir tā turējumā.

Piemēram, ja uzņēmumam ir 30% dalība citā uzņēmumā, tas saviem datiem pieskaita 30% no partneruzņēmuma darbinieku skaita, gada apgrozījuma un gada kopsavilkuma bilances.

- 7.3. Ja ir vairāki partneruzņēmumi, tādi paši aprēķini jāveic katram partneruzņēmumam, kas attiecību kēdē atrodas tieši pirms vai pēc attiecīgā uzņēmuma (turpmāk – pirmā līmeņa partneruzņēmums). Aprēķini jāveic pirmā līmeņa partneruzņēmumam, bet nav jāveic citu līmeņu partneruzņēmumiem, kas neatrodas tieši pirms vai pēc attiecīgā uzņēmuma.²⁹
- 7.4. Ja pirmā līmeņa partneruzņēmumam ir viens vai vairāki saistītie uzņēmumi, saistīto uzņēmumu dati vispirms ir jāsummē ar pirmā līmeņa partneruzņēmumu vai jāizmanto partneruzņēmuma konsolidētais gada pārskats, un pēc tam ir jāpieskaita attiecīgā uzņēmuma datiem atbilstoši pirmā līmeņa partneruzņēmuma procentuālajai saistībai ar attiecīgo uzņēmumu.

Piemēram, attiecīgajam uzņēmumam A ir viens partneruzņēmums B. Partneruzņēmuma B līdzdalība uzņēmumā A ir 30 %. Partneruzņēmumam B ir viens saistītais uzņēmums C. Uzņēmuma C līdzdalība uzņēmumā B ir 100 %. Saistītajam uzņēmumam C ir viens saistītais uzņēmums D. Uzņēmuma D līdzdalība uzņēmumā C ir 100%. Lai aprēķinātu uzņēmuma A atbilstību MVU statusam, vispirms ir jāsaskaita uzņēmuma B, uzņēmuma C un uzņēmuma D dati, pēc tam iegūtā summa ir jāreizina ar 30 % un iegūtais rezultāts ir jāpieskaita pie 100% uzņēmuma A datu.

MVU statuss uzņēmumam A = 100% uzņēmuma A datu + 0.3 x (uzņēmuma B dati + uzņēmuma C dati + uzņēmuma D dati)

²⁸ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 2.punkts.

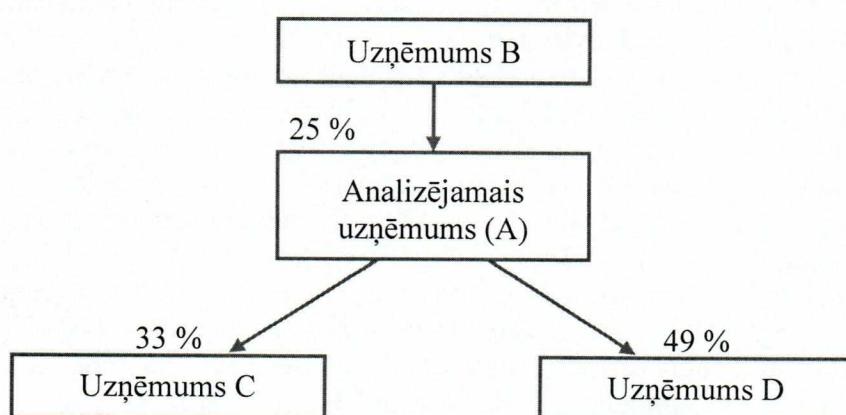
²⁹ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 19.lpp.

Partneruzņēmumiem jāizvērtē arī to īpašnieki un piederošie uzņēmumi, ja tie ir juridiskas personas.

- Partneruzņēmuma īpašnieks ir jāņem vērā aprēķinos, ja tam pieder virs 50% kapitāla daļu/balss tiesību partneruzņēmumā.
- Partneruzņēmumam piederošie uzņēmumi jāņem vērā aprēķinos, ja tam pieder virs 50% kapitāla daļu/balss tiesību uzņēmumā.
- Ja partneruzņēmuma īpašnieks ir fiziska persona, tad nav jāvērtē, kādi uzņēmumi pieder šai fiziskajai personai.

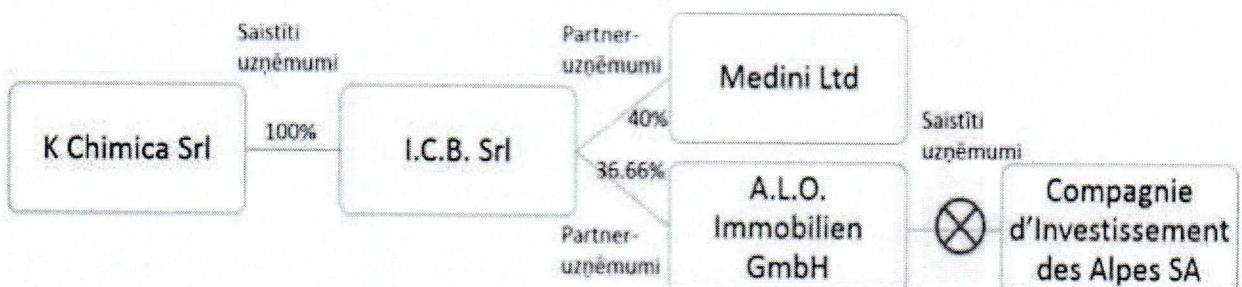
Piemērs aprēķinam uzņēmumā, kuram ir vairāki partneruzņēmumi:

Uzņēmumam A pieder 33% uzņēmuma C kapitāldaļu un 49% uzņēmuma D kapitāldaļu, bet uzņēmumam B pieder 25% uzņēmuma A kapitāldaļu.

Rādītāju aprēķins uzņēmumam A = 100% A uzņēmuma dati + 25% B uzņēmuma dati + 33% C uzņēmuma dati + 49% D uzņēmuma dati

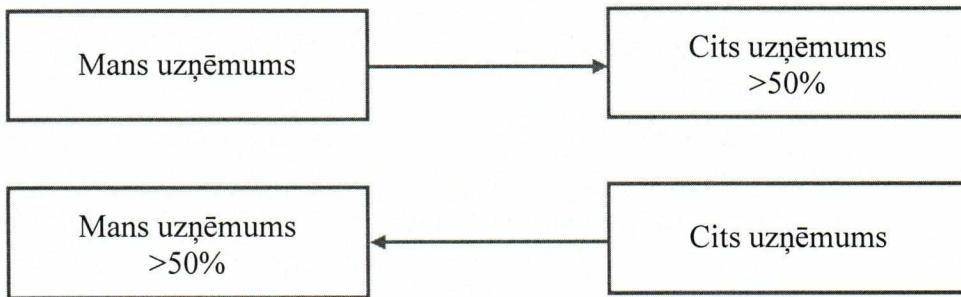
7.5. Nēmot vērā Vispārējās tiesas spriedumus³⁰, MVU statusa noteikšanā nav jāapskata neviens uzņēmums, kas ir saistīts ar attiecīgā uzņēmuma saistītā uzņēmuma partneruzņēmumu.³¹

³⁰ Tiesas 2016.gada 15.septembra spriedums *K Chimica Srl/Eiropas ķimikāliju aģentūra*, T-675/13, ECLI:EU:T:2016:480; Tiesas 2016.gada 15.septembra spriedums *Crosfield Italia Srl/Eiropas ķimikāliju aģentūra*, T-587/14, ECLI:EU:T:2016:475.

³¹ e-State Aid Wiki, *SME Definition*; e-State Aid Wiki, *Annex I art. 6 Establishing data of the enterprise*.

8. Saistītais uzņēmums

8.1. Uzņēmums ir saistītais uzņēmums, ja tiek izpildīta vismaz viena no turpmāk norādītajām pazīmēm³²:

- 8.1.1. uzņēmumam ir akcionāru vai dalībnieku balsstiesību vairākums citā uzņēmumā;
- 8.1.2. uzņēmumam ir tiesības iecelt vai atlaist pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras dalībnieku vairākumu citā uzņēmumā;
- 8.1.3. uzņēmumam ir tiesības īstenot noteicošu ietekmi pār citu uzņēmumu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar šo uzņēmumu, vai saskaņā ar tā dibināšanas līguma klauzulu vai statūtiem;
- 8.1.4. uzņēmums, kas ir cita uzņēmuma akcionārs vai dalībnieks, vienpersoniski kontrolē akcionāru vai dalībnieku vairākuma balsstiesības minētajā uzņēmumā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar pārējiem uzņēmuma akcionāriem vai dalībniekiem.

8.2. Noteicoša ietekme pār citu uzņēmumu - viena uzņēmuma (t.sk. valsts uzņēmuma, privāta uzņēmuma, fiziskas personas) spēja (veto tiesības, akcijas ar īpašām tiesībām, ilgtermiņa līgumos paredzētas pilnvaras u.tml.) pēc savām vēlmēm noteikt otra uzņēmuma finanšu un pamatdarbības politikas lēmumus (par uzņēmuma budžetu, biznesa plānu, lēmumu par investīciju veikšanu vai augstākā līmenē vadības iecelšanu u.tml.)³³. Ja viena uzņēmuma līdzdalība otrā uzņēmumā ir lielāka nekā 50%, vienmēr tiek uzskatīts, ka vienam uzņēmumam ir noteicoša ietekme pār otru³⁴.

Piemēram, uzņēmumam A ir 50% dalība uzņēmumā C un uzņēmumam B ir 50% dalība uzņēmumā C. Ja uzņēmuma C dokumentos nav speciālu nosacījumu, kas ļautu kādam no uzņēmuma C daļu īpašniekiem vienpersoniski pieņemt lēmumus, tad gan uzņēmumam A, gan uzņēmumam B ir veto tiesības³⁵ un līdz ar to noteicoša ietekme pār uzņēmumu C. Tātad uzņēmums A ir saistīts ar uzņēmumu C, un uzņēmums B ir saistīts ar uzņēmumu C.

8.3. Uzņēmumi ir saistīti arī tad, ja šī informatīvā materiāla 8.1.apakšpunktā minētā saistība starp uzņēmumiem nenotiek tieši, bet ar starpnieku palīdzību³⁶:

- 8.3.1. ar viena vai vairāku citu uzņēmumu starpniecību,
- 8.3.2. ar ieguldītāja starpniecību:
 - 8.3.2.1. publiskas ieguldījumu sabiedrības, riska kapitāla sabiedrības, privātpersonas vai *biznesa eņģeli*,
 - 8.3.2.2. akadēmiskās augstskolas vai bezpeļņas zinātniskās pētniecības centri,
 - 8.3.2.3. institucionālie ieguldītāji, tostarp reģionālās attīstības fondi,

³² Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkts.

³³ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 33.-34.lpp.

³⁴ e-State Aid Wiki, COMP Answer to PL request of 14.11.2014 on Annex 1.

³⁵ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 33.-34.lpp.

³⁶ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkts.

- 8.3.2.4. autonomas vietējās pašvaldības, kuru gada budžets ir mazāks par 10 miljoniem euro un kuru teritorijā ir mazāk nekā 5000 iedzīvotāju.
- 8.3.3. ar fiziskas personas vai kopīgi darbojošos fizisku personu grupas starpniecību, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos.

Piezīme: Ja fiziskas personas līdzdalība vai balsstiesības uzņēmumā, kas ir atbalsta pretendents, nepārsniedz 50%, tad fiziskās personas saistīto uzņēmumu (citi uzņēmumi, kuros dalība pārsniedz 50%) dati netiek pieskaitīti atbalsta pretendenta datiem.

Piemēram, piecām fiziskām personām katrai pieder gan 20% daļu uzņēmumā A, gan 20% daļu uzņēmumā B. Ja uzņēmumi A un B nedarbojas tajā pašā vai blakustirgū, tad uzņēmumi A un B nav saistīti uzņēmumi.³⁷

!!! Gadījumā, ja fiziskā persona, kurai pieder atbalsta pretendents ir arī saimnieciskās darbības veicējs, tad atbalsta pretendents un saimnieciskās darbības veicējs ir saistīti uzņēmumi.

- 8.4. **Blakustirgus** - ražojuma vai pakalpojuma tirgus, kas ir tieši augšupējs vai lejupējs no konkrētā tirgus, uzņēmumu produkcija blakustirgos ir savstarpēji papildinoša, vai to parasti iegādājas viena un tā pati pircēju grupa un produkciju lieto vienā un tajā pašā veidā, vai uzņēmumi darbojas dažādos piegādes kēdes līmeņos.³⁸ Ir jāņem vērā arī vertikālās attiecības vērtību kēdē. Konkrētajā tirgū ietilpst “visas preces un/vai pakalpojumi, ko patērētājs uzskata par savstarpēji aizstājamiem vai aizvietojojamiem to īpašību, cenas un tiem paredzētā izmantojuma dēļ”.³⁹ Nozīme var būt arī apsvērumiem saistībā ar piegādi, un piemērošanas rezultāts ir atkarīgs no izskatāmā konkurences jautājuma būtības. Tāpēc katrs gadījums ir jāpārskata, ņemot vērā tā apstākļus un konkrēto kontekstu.
- 8.5. Ja uz uzņēmumu attiecas prasība sagatavot konsolidēto gada pārskatu (vienas atsevišķas sabiedrības gada pārskats, kur sniegta informācija par visu koncernu kopumā kā par vienu sabiedrību), uzņēmums parasti ir saistīts uzņēmums.⁴⁰
- 8.6. Attiecīgā uzņēmuma datiem ir jāpieskaita visi ar attiecīgo uzņēmumu saistīto uzņēmumu dati. Katram no saistīto uzņēmumu datiem ir jāpieskaita pirmā līmeņa partneruzņēmumu dati.⁴¹

Piemēram, ja viena investora (riska kapitāla fonda) dalība uzņēmumā ir lielāka nekā 50%, vai viena investora dalība uzņēmumā nepārsniedz 50%, bet investīcijas uzņēmumos ir veiktas, noslēdzot līgumu, kas paredz, ka investoram ir tiesības noteikt uzņēmuma rīcību (noteicoša ietekme pār šo uzņēmumu), tad visi uzņēmumi, kur attiecīgais investors ir veicis investīcijas, ir savstarpēji saistīti uzņēmumi.⁴² Turklat ja riska kapitāla fonds un attiecīgais uzņēmums ir saistīti uzņēmumi, tad attiecīgā uzņēmuma darbības rādītājiem ir nepieciešams pieskaitīt arī riska kapitāla fonda darbības rādītājus, lai noteiku, kāds ir uzņēmuma statuss.⁴³

- 8.7. Uzņēmumi, kuriem kādas no šīm attiecībām (A daļas 8.1. apakšpunkts) pastāv ar fiziskas personas vai vairāku kopīgi darbojošos fizisko personu (kuras nav saimnieciskās darbības

³⁷ e-State Aid Wiki, *Enterprises linked through a natural person*.

³⁸ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 33.lpp.

³⁹ Komisijas paziņojums par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās (sk. OV C 372, 9.12.1997., 5.–13. lpp.).

⁴⁰ Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu, 15.lpp.

⁴¹ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkts

⁴² e-State Aid Wiki, *Annex I - linked undertakings*.

⁴³ e-State Aid Wiki, *SME definition and venture capital fund*.

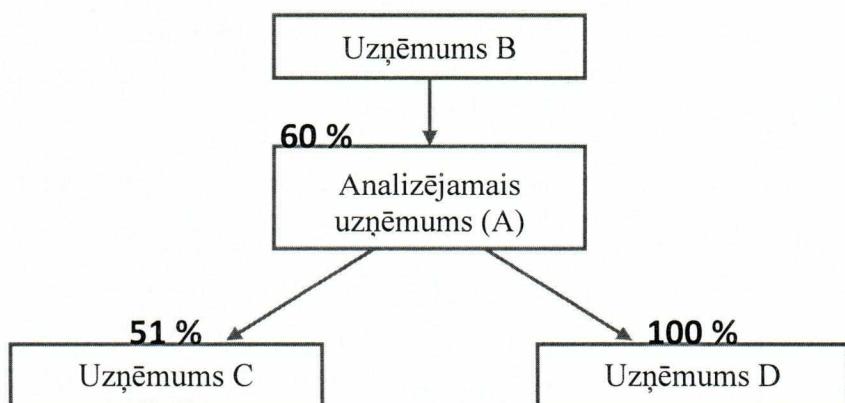
veicējas) grupas starpniecību, ir uzskatāmi par saistītajiem uzņēmumiem, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā vai blakustirgos.⁴⁴

- 8.8. Ja fiziskai personai pieder vairāku uzņēmumu kapitāldaļu vairākums (>50% īpašuma daļu) un tā īsteno kontroli, tieši vai netieši ietekmējot šo uzņēmumu pārvaldību, tiek uzskatīts, ka tā piedalās šo uzņēmumu saimnieciskajā darbībā, tādējādi fiziska persona caur uzņēmumu īpašumtiesībām un pārvaldību veic saimniecisku darbību⁴⁵. Ja uzņēmuma īpašnieks (100% īpašuma daļu) ir fiziska persona, kurai ir balsstiesības šajā uzņēmumā, tiek uzskatīts, ka šī fiziskā persona veic saimniecisku darbību.⁴⁶

Piemēram, vairākuma dalībnieks, kurš ieceļ valdi (vai ir iesaistīts uzņēmuma pārvaldībā citā veidā), veic saimniecisku darbību un tādējādi veido saistītus uzņēmumus. Pretējā situācija būtu, ja dalībnieks (tai skaitā vairākuma dalībnieks) ir noslēdzis vienošanos, kas tam aizliez piedalīties tieša vai netieša uzņēmuma pārvaldībā⁴⁷.

- 8.9 Ja fiziskai personai pieder uzņēmuma kapitāldaļas (tai skaitā, vairākuma kapitāldaļas), bet tā nepiedalās tieši vai netieši uzņēmuma pārvaldībā, šī fiziskā persona nav uzskatāma par uzņēmumu. Šādā gadījumā fiziskā persona var vienīgi veidot saistību ar tādiem uzņēmumi, ar kuriem tai veidojas kādas no Regulas Nr.651/2014 1.pielikuma 3.panta 3.punkta a-d punktos minētās attiecības un, ja uzņēmumi darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakustirgos⁴⁸.

Piemērs aprēķinam uzņēmumam, kuram ir vairāki saistītie uzņēmumi:

Rādītāju aprēķins uzņēmumam A = 100% A uzņēmuma dati + 100% B uzņēmuma dati + 100% C uzņēmuma dati + 100% D uzņēmuma dati

Piezīme: Biedrību un nodibinājumu gadījumā vērtē tikai uzņēmuma dalību citos uzņēmumos, nevērtējot biedrības vai nodibinājuma īpašnieku daļas biedrībā vai nodibinājumā. Ja biedrībai vai nodibinājumam ir dalība citā uzņēmumā, tad tā uzņēmuma datus pieskaita biedrības 100% datiem identiski kā partneruzņēmuma gadījumā.

⁴⁴ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkts.

⁴⁵ EST 10.01.2006. spriedums lietā Cassa di Risparmio di Firenze, pieejams:

<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62004CJ0222&lang1=en&type=TXT&ancre=>;

⁴⁶ E-State Aid Wiki, Art [2.2] – linked enterprises through natural person – possibilities, 2020.02.05.

⁴⁷ E-State Aid Wiki, Article2(2) reg.1407/2013 – Single undertaking, 2019.04.23.

⁴⁸ E-State Aid Wiki, Natural person – same relevant and adjacent markets, 2019.07.19.

Piemērs: MVU statuss biedrībai, ja biedrībai ir 30% dalība citā uzņēmumā = 100% biedrības datu + 0.3 x (saistīto uzņēmumu dati kopā)

9. Partneruzņēmumi un saistītie uzņēmumi ārpus Latvijas

Uzņēmuma deklarācijā ir jānorāda gan dalībvalsts, gan arī ārpus dalībvalsts saistītie un partneruzņēmumi.

9.1. MVU definīcija attiecas uz visiem autonomiem uzņēmumiem, partneruzņēmumiem un saistītiem uzņēmumiem, tomēr dalībvalstis ir tiesīgas paļauties uz uzņēmumu sniegtajām deklarācijām attiecībā uz uzņēmumu MVU statusu, un no dalībvalstīm netiek sagaidīts, ka tās pārbaudītu darbības un uzņēmumus ārpus dalībvalsts teritorijas.⁴⁹

9.2. Ja pēc publiski pieejamās informācijas tiek konstatēts, ka attiecīgajam uzņēmumam ir saistītie vai partneruzņēmumi, par kuriem nav pieejama MVU noteikšanai nepieciešamā informācija, uzņēmums sniedz apliecinājumu par to, ka arī pašam uzņēmumam šāda informācija par saistītajiem ārvalstu uzņēmumiem (un partneruzņēmumiem) nav pieejama, aizpildot MVU deklarācijas sadaļu "Skaidrojumi par deklarācijas aizpildīšanas īpašajiem gadījumiem".

10. Datu avoti uzņēmuma statusa noteikšanai

10.1. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra <https://info.ur.gov.lv> datu bāze;

10.2. Partneruzņēmumiem un saistītiem uzņēmumiem ārpus Latvijas:

11.2.1. Eiropas Biznesa reģistrs: <https://www.lursoft.lv/lv/eiropas-biznesa-registrs>;

11.2.2. ARACHNE:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&intPageId=3587&langId=lv#navItem-5>

10.3. Informācijas pieprasījums VID;

10.4. <https://www.nasdaqbaltic.com/market/>;

10.5. Dažādi publiskie informācijas avoti, piemēram, uzņēmuma tīmekļa vietne;

10.6. Pretendenta pieteikums dalībai Pasākumā.

11. Rīcība, ja uzņēmums nav pareizi noteicis uzņēmuma statusu

12.1. Ja tiek konstatēts, ka uzņēmums nav pareizi noteicis MVU statusu, uzņēmumam netiek piešķirts atbalsts vai atbalsta piešķiršanai tiek lūgts iesniegt atbalsta piešķiršanai nepieciešamo informāciju, piemēram, informāciju par papildu stimulējošās ietekmes izpildi vai precizējumus atbalsta intensitātē atbilstoši noteiktajam uzņēmuma statusam (attiecas uz lielajiem uzņēmumiem).

12.2. Ja pēc MVU statusa pārbaudes ir konstatēts, ka uzņēmums nekorekti norādījis savu statusu (piemēram, neatbilst mazā uzņēmuma statusam, bet ir vidējais), tad uzņēmumam ir atkārtoti jāiesniedz deklarācija atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 16. decembra noteikumu Nr.776 "Kārtība, kādā komercsabiedrības deklarē savu atbilstību mazās (sīkās)

⁴⁹ e-State Aid Wiki, Annex I - geographical limitations of SME definition; COMP Answer to SK request of 12-5 on SME definition.

un vidējās komercsabiedrības statusam” 1.pielikumam un, ja attiecīnāms, 2.pielikumam⁵⁰ un ir jāiesniedz labojumi atbalsta intensitātē atbilstoši noteiktajai uzņēmuma kategorijai.

- 12.3. Ja konstatētā informācija, kas saistīta ar MVU deklarācijā norādīto datu pārbaudi, neietekmē atbalsta intensitāti, tad netiek lūgts precizēt MVU deklarāciju. Deklarācija ir jāprecizē gadījumā, ja uzņēmums ir norādījis nekorektu MVU veidu.
- 12.4. Ja piešķirtais valsts atbalsts kvalificējams kā nelikumīgs (piemēram, uzņēmums ir saņēmis atbalstu, kas pārsniedz maksimāli pieļaujamo atbalsta intensitāti), atbalsta saņēmējam ir pienākums atmaksāt visu projekta ietvaros saņemto valsts atbalstu kopā ar procentiem, kuru likmi publicē Eiropas Komisija saskaņā ar Komisijas 2004.gada 21.aprīļa regulas (EK) Nr.794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108.panta piemērošanai (turpmāk – Komisijas regula Nr.794/2004), 10.pantu, tiem pieskaitot 100 bāzes punktus no dienas, kad valsts atbalsts tika izmaksāts finansējuma saņēmējam līdz tā atgūšanas dienai, ievērojot Komisijas regulas Nr.794/2004 11.pantā noteikto procentu likmes piemērošanas metodi.

⁵⁰ <http://likumi.lv/doc.php?id=271191>

B daļa
Grūtībās nonākuša uzņēmuma (GNU) statusa noteikšana

saskaņā ar Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107.un 108.pantu, un Komisijas paziņojuma “Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai”⁵¹ nosacījumiem

1. Uzņēmums un GNU statuss

- 1.1. Par uzņēmumu uzskata jebkuru subjektu, kas veic saimniecisko darbību, neatkarīgi no subjekta juridiskās formas un tā, vai subjekts ir izveidots ar mērķi gūt peļņu, vai ir bezpeļņas subjekts.⁵² Tas īpaši ietver pašnodarbinātas personas un ģimenes uzņēmumus, kas nodarbojas ar amatniecību, vai veic citu darbību, kā arī personālsabiedrības (gan pilnsabiedrības, gan komandītsabiedrības) un apvienības, kas regulāri ir iesaistītas saimnieciskajā darbībā.⁵³

Piemēram, par uzņēmumu tiek uzskatītas arī biedrības, zinātniskās institūcijas, pašnodarbinātās personas, valsts/pašvaldības uzņēmumi u.c. subjekti, kas uzskatāmi par saimnieciskās darbības veicējiem.

- 1.2. Uzņēmums var būt vairāku atsevišķu tiesību subjektu kopums, kas veido vienu ekonomisko vienību.⁵⁴ Vienai ekonomiskai vienībai ir raksturīga spēja patstāvīgi noteikt, kādu politiku kopējā tirgū saimnieciskās darbības subjekts plāno īstenot, tai skaitā, izvēloties personas un uzņēmumus, kuriem tiek izteikts piedāvājums vai ar kuriem tiek veikts pārdošanas darījums.⁵⁵
- 1.3. To, vai uzņēmums ir GNU, nosaka uz līguma spēkā stāšanās dienu.
- 1.4. Vērtējot GNU pazīmes, ir jāiegūst informācija par atbalsta pretendētu un tā saistītajiem uzņēmumiem, t.i., GNU statuss tiek noteikts uzņēmumu grupai kopumā, nevis tikai konkrētajam atbalsta pretendentam individuāli. **Partneruzņēmumu dati netiek ņemti vērā!**

⁵¹ OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.

⁵² Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (2016/C 262/01), 9.punkts.

⁵³ Komisijas Regulas Nr.651/2014 I pielikuma 1.pants.

⁵⁴ Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (2016/C 262/01), 11.punkts.

⁵⁵ Spriedums, 1975. gada 16. decembris, *Coöperatieve Vereniging Suiker Unie pret Komisiju*, apvienotās lietas 40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111, 113 un 114-73, ECLI:EU:C:1975:174, 173. punkts.

2. Grūtībās nonākuša uzņēmuma definīcija

2.1. GNU turpmāk tiek definēts saskaņā ar Komisijas Regulas Nr.651/2014 2. panta 18. punktu.⁵⁶ GNU ir tāds uzņēmums, kam ir vismaz viena no turpmāk minētajām pazīmēm:

- 2.1.1. Attiecībā uz kapitālsabiedrībām (t.sk. akciju sabiedrību un SIA) – ja uzkrāto zaudējumu dēļ ir zaudēta vairāk kā puse no to parakstītā kapitāla (t.sk. kapitāldaļu uzcenojuma). Tā tas ir gadījumā, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla (t.sk. kapitāldaļu uzcenojuma).
- 2.1.2. Attiecībā uz sabiedrībām, kurās vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (t.sk. pilnsabiedrība, komandītsabiedrība) – ja uzkrāto zaudējumu dēļ ir zaudēta vairāk nekā puse no sabiedrības grāmatvedības uzskaitē uzrādītā kapitāla.

2.1.1. un 2.1.2. punkta nosacījumu pārbaude:

$$X = \frac{(PZ1 + PZ0 + R)}{PK}, \text{ kur}$$

X	zaudējumu ⁵⁷ īpatsvars	Ja $X \geq -0,5$, tad uzņēmums nav GNU Ja $X < -0,5$, tad uzņēmums ir GNU
PZ1	iepriekšējo periodu nesadalītā peļņa vai zaudējumi pēc pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata	Bilances Pašu kapitāla postenis - iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi
PZ0	pārskata perioda nesadalītā peļņa vai zaudējumi pēc pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata	Bilances Pašu kapitāla postenis - pārskata gada peļņa vai zaudējumi
R	rezerves	Bilances Pašu kapitāla posteņu ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve, finanšu instrumentu patiesās vērtības rezerve un rezerves summa
PK	parakstītais kapitāls (pamatkapitāls un akciju vai daļu emisijas uzcenojums, vai tam pielīdzināms ekvivalenti) pēc pēdējā noslēgtā finanšu gada pārskata	Bilances Pašu kapitāla postenis – akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls) un akciju (daļu) emisijas uzcenojums

⁵⁶ Grūtībās nonācis uzņēmums tiek definēts arī Komisijas paziņojumā *Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai* (2014/C 249/01). Komisijas paziņojumā minētā definīcija ir jāizmanto tikai atsevišķos gadījumos, piemēram, ja atbalsts tiek sniegts saskaņā ar *Nostādnēm par valsts pētniecībai, izstrādei un inovācijai* (2014/C 198/01) vai atbalsts tiek sniegts grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, t.sk. arī uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai lauksaimniecības nozarē – saskaņā ar *Eiropas Savienības Pamatnostādnēm par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos 2014.–2020.gadam* (2014/C 204/01).

⁵⁷ Komisijas Regulas Nr.651/2014 2. panta 18. punkta “a” un “b” apakšpunktā izpratnē zaudējumi ietver iepriekšējo periodu un pārskata perioda zaudējumus, e-State Aid Wiki, Art. 2 (18) (a)(b)- *Undertaking in difficulty - accumulated losses and capital.*

2.1.3. Uzņēmumam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process, ar tiesas spriedumu tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpustiesas tiesiskās aizsardzības process, vai tam ir uzsākta bankrota procedūra, piemērota sanācija vai mierizlīgums, vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta, vai tas atbilst valsts tiesību aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu maksātnespējas procedūru.

2.1.3.1. Šo kritēriju pārbauda Maksātnespējas reģistrā⁵⁸, citu valstu maksātnespējas reģistros vai pēc citur pieejamās informācijas par juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm Maksātnespējas likuma⁵⁹ 57. panta izpratnē. Uzņēmums ir uzskatāms par GNU, tiklīdz atbalsta saņēmējs atbilst kādam no juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm, neatkarīgi no tā, vai Maksātnespējas reģistrā ir pieejama informācija par uzņēmumu, vai ne⁶⁰.

2.1.3.2. Tā kā nav publiski pieejama pārbaudāma informācija par to, vai uzņēmums atbilst savas valsts tiesību aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu kolektīvu maksātnespējas procedūru, tad, lai pārbaudītu šo nosacījumu, tiek lūgts iesniegt atbilstošu apliecinājumu (informatīvā materiāla 3.pielikums).

2.1.4. Uzņēmums ir saņēmis glābšanas atbalstu, un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju, vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns.

Lai pārliecinātos, vai uzņēmums ir saņēmis glābšanas, vai pārstrukturēšanas atbalstu saskaņā ar pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtības nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁶¹, uzņēmuma nosaukums un glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsta ilgums tiek pārbaudīts, veicot šādas darbības:

- pieprasot apliecinājumu no uzņēmuma,
- izmantojot valsts atbalsta meklēšanas rīka⁶² paplašināto meklēšanu (*State Aid Advanced Search*)⁶³ un iepazīstoties ar Komisijas lēmumu par attiecīgo uzņēmumu⁶⁴.

2.1.5. Attiecībā uz lielo uzņēmumu (papildus iepriekš minētajām pazīmēm) pēdējos divus gadus (ja **abi** turpmāk minētie nosacījumi tiek izpildīti **abos** pēdējos gados):

2.1.5.1. pirmais nosacījums: uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5.⁶⁵

⁵⁸ <https://maksatnespeja.ur.gov.lv/insolvency/search/lv>

⁵⁹ <http://likumi.lv/doc.php?id=214590>

⁶⁰ e-State Aid Wiki, *ANSWER LV undertaking in difficulty* (Jan 2015).

⁶¹ [2004/C 244/02](#) un [2014/C 249/01](#)

⁶² http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3

⁶³ Paplašinātajā meklēšanā atzīmējiet divas meklēšanas pazīmes: rindiņā *dalībvalsts* (Member State) atzīmējiet opciju *Latvia* un rindiņā *Eiropas Savienības sekundārais juridisks pamats* (EU Secondary legal basis), turot nospiestu *Ctrl* taustiņu, ar peli atzīmējiet trīs opcijas: *Crisis-Financial sector – Banking Communication, 2013, Rescue and restructuring-Rescue and Restructuring Guidelines, 2004-2012* un *Rescue and restructuring-Rescue and Restructuring Guidelines, 2014-2020*.

⁶⁴ Meklēšanas atslēgvārdi Komisijas lēmumā *the end of the restructuring period, the restructuring plan* u.tml.

⁶⁵ Regulas Nr.[651/2014](#) 2. panta 18. punkta e) apakšpunkta 1) punkts

Attiecību pārbauda par katru no pēdējiem diviem gadiem atsevišķi:

$$X = \frac{\text{kreditori}}{\text{pašu kapitāls}}, \text{ kur}$$

X	parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība Ja $0 \leq X \leq 7,5$, tad uzņēmums nav GNU Ja $X < 0$ vai $X > 7,5$, tad uzņēmums ir GNU
kreditori	Bilances Pasīva postenis “Kreditori KOPĀ”
pašu kapitāls	Bilances Pasīva postenis “Pašu kapitāls KOPĀ”.

2.1.5.2. otrais nosacījums: uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas rēķināta pēc EBITDA, ir bijusi mazāka par 1,0.⁶⁶

Uzņēmuma procentu seguma attiecību pārbauda par katru no pēdējiem diviem gadiem atsevišķi.

Ja aprēķina veikšanai tiek izmantoti uzņēmuma dati pēc peļņas un zaudējumu aprēķinu shēmas, kas klasificēta pēc izdevumu funkcijas, *EBITDA* tiek aprēķināta pēc formulas:

EBITDA = *bruto peļņa* vai *zaudējumi* - *pārdošanas izmaksas* - *administrācijas izmaksas* + *pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi* - *pārējās saimnieciskās darbības izmaksas* + *nolietojums*

un

$$X = \frac{\text{EBITDA}}{\text{Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas}}, \text{ kur}$$

X	Uzņēmuma procentu seguma attiecība pret <i>EBITDA</i>
EBITDA	Uzņēmuma ieņēmumi pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem
<i>Bruto peļņa</i> vai <i>zaudējumi</i>	PZA* 3.postenis vai PZA** (1.postenis+2.postenis-5.postenis-6.postenis-7.postenis)
<i>Pārdošanas izmaksas</i>	PZA* 4.postenis
<i>Administrācijas izmaksas</i>	PZA* 5.postenis
<i>Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi</i>	PZA* 6.postenis vai PZA** 4.postenis
<i>Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas</i>	PZA* 7.postenis vai PZA** 8.postenis
<i>Nolietojums, tajā skaitā:</i>	Nemateriālo ieguldījumu nolietojums + Nolietojums no pārdotās produkcijas ražošanas izmaksām + Nolietojums no pārdošanas izmaksām + Nolietojums no administrācijas izmaksām

⁶⁶ Regulas Nr.651/2014 2. panta 18. punkta e) apakšpunkta 2) punkts

<i>Nemateriālo ieguldījumu nolietojums</i>	Gada pārskata pielikums vai NPP* 1.posteņa b) punkts
<i>Nolietojums no pārdotās produkcijas ražošanas izmaksām</i>	Gada pārskata pielikums vai NPP* 1.posteņa a) punkts
<i>Nolietojums no pārdošanas izmaksām</i>	Gada pārskata pielikums vai NPP* 1.posteņa a) punkts
<i>Nolietojums no administrācijas izmaksām</i>	Gada pārskata pielikums vai NPP* 1.posteņa a) punkts
<i>Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas</i>	PZA* 12.postenis vai PZA** 13.postenis

PZA- Peļņas vai zaudējumu aprēķinu shēma (klasificēta pēc izdevumu funkcijas)*

*PZA**- Peļņas vai zaudējumu aprēķinu shēma (klasificēta pēc izdevumu veidiem) NPP*- Ar netiešo metodi sagatavota naudas plūsma (pamatlīdzekļu nolietojuma summa tiek norādīta tikai vienā no rindām pēc izvēles)*

2.2. Ja mikro, mazais vai vidējais uzņēmums ir autonoms un pastāvējis mazāk nekā trīs gadus, tiek pārbaudīts tikai šī informatīvā materiāla 2.1.3.apakšpunktā minētais maksātnespējas kritērijs un 2.1.4.apakšpunktā minētais glābšanas atbalsts, lai secinātu, vai tas **nav** GNU.⁶⁷ Ja attiecīgais uzņēmums (atbalsta pretends), kas pastāvējis mazāk kā trīs gadus, ietilpst saistīto uzņēmumu grupā, tad tiek vērtētas GNU pazīmes pēc šajā informatīvajā materiālā aprakstītās kārtības, GNU aprēķinā iekļauj arī tā uzņēmuma datus, kurš pastāvējis mazāk nekā trīs gadus. Trīs gadu pastāvēšanas periods tiek skaitīts līdz atbalsta piešķiršanas brīdim.

Piemēram, ja autonoms uzņēmums reģistrēts 2013.gada 17.jūlijā, bet lēmums par atbalsta piešķiršanu tiek pieņemts 2016.gada 25.jūlijā, tad šādam uzņēmumam jāvērtē visas GNU pazīmes.

Piemēram, autonoms uzņēmums reģistrēts 2008.gadā, un uzņēmuma finanšu pārskati apliecina, ka uzņēmums nav veicis saimniecisko darbību līdz 2015.gadam. 2015.gadā uzņēmums veica pirmo komerciālās pārdošanas darījumu. Ja lēmums par atbalsta piešķiršanu tiek pieņemts 2016.gadā, tad šādam uzņēmumam ir jāvērtē visas GNU pazīmes, jo uzņēmums ir pastāvējis vairāk nekā trīs gadus, lai arī ilgstoši nav veicis saimniecisko darbību.⁶⁸

Piemēram, ja vismaz viens no uzņēmumiem, kas ietilpst saistīto uzņēmumu grupā, ir pastāvējis ilgāk nekā trīs gadus, uzņēmumu grupa ir jāpārbauda pēc visām GNU pazīmēm atbilstoši šī informatīvā materiāla 2.1.1.-2.1.5.apakšpunktā minētajiem kritējiem.⁶⁹

⁶⁷ Regulas Nr.651/2014 2. panta 18. punkta a) apakšpunkts

⁶⁸ e-State Aid Wiki, Art. 2(18) - *Undertaking in difficulty that is an SME*.

⁶⁹ e-State Aid Wiki, Art. 2 (18) "Undertaking in difficulty and economic entity" - *Link between exemption clause and economic entity*.

3. Grūtībās nonākuša uzņēmuma noteikšana

- 3.1. Nosaka uzņēmuma statusu (MVU vai lielais uzņēmums).
- 3.2. Izvērtē GNU pazīmes atbilstoši tā lielumam – atbilst MVU statusam vai lielais uzņēmums - saskaņā ar šī informatīvā materiāla iepriekšējā punktā norādītajiem atbilstošajiem nosacījumiem.
- 3.3. GNU pazīmju vērtēšanā tiek ņemti vērā atbalsta pretendenta un visu tā saistīto uzņēmumu dati (t.i., partneruzņēmumu informācija netiek iekļauta).
- 3.4. Ja nav datu (piemēram, par zinātniskajām institūcijām, biedrībām), kuri nepieciešami GNU izvērtēšanai, tad netiek vērtētas tās GNU pazīmes, par kurām nav datu. Šāda situācija ir iespējama, ja uzņēmuma forma paredz, ka tādas pozīcijas publiskajās datu bāzēs un pārskatos nav aizpildāmas, piemēram, valsts universitātēm bilances pasīvā nav pozīcijas peļņa vai zaudējumi, vai arī nav pārskata pielikuma “Peļņas vai zaudējumu aprēķins”.
- 3.5. **Ja atbalsta pretendents ir autonoms** (t.i., nav saistītie uzņēmumi), tad GNU vērtējumā tiek ņemti vērā tikai konkrētā uzņēmuma dati. Atbalsts netiek piešķirts autonomiem uzņēmumiem, kuru dati liecina, ka uzņēmums ir GNU.
- 3.6. Ja atbalsta pretendentam **ir saistītie uzņēmumi**, meitas uzņēmumi, un ja **IR pieejams** uzņēmumu grupas, kurā ietilpst atbalsta pretendents, **konsolidētais pārskats**, tad GNU pazīmju vērtēšanā tiek ņemti vērā konsolidētā pārskata dati. Vienlaikus tiek veikts arī paša atbalsta pretendenta GNU pazīmju vērtējums. Iespējamas šādas situācijas:
 - 3.6.1. Ja gan pēc konsolidētā pārskata datiem uzņēmumu grupai, gan pēc individuāliem uzņēmuma datiem atbalsta pretendentam nav GNU pazīmes, atbalsts tiek piešķirts.
 - 3.6.2. Ja pēc konsolidētā pārskata datiem uzņēmumu grupai ir GNU statuss, bet pēc individuālajiem uzņēmuma datiem atbalsta pretendentam nav GNU pazīmes, atbalsts netiek piešķirts.
 - 3.6.3. Ja pēc konsolidētā pārskata datiem uzņēmumu grupai nav GNU pazīmes, bet pēc individuālajiem uzņēmuma datiem atbalsta pretendentam ir GNU pazīmes, atbalsts netiek piešķirts.
 - 3.6.4. Ja atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, atbilst GNU pazīmēm, savukārt pēc konsolidētā pārskata datiem uzņēmumu grupa neatbilst GNU pazīmēm, atbalsts netiek piešķirts.

Piemēram, uzņēmumu grupa vai cits ieguldītājs var veikt atbalsta pretendenta pamatkapitāla palielināšanu, pārņemt atbalsta pretendenta parādus, veikt parāda kapitalizāciju vai veikt citas darbības, lai atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, vairs neatbilstu GNU pazīmēm. Ar garantijas vēstuli, vai līdzīga veida garantijām nevar novērst situāciju, ka atbalsta pretendents atbilst GNU pazīmēm.⁷⁰

Piemēram, atbalsts netiek piešķirts, ja atbalsta pretendentam ir uzsākta bankrota procedūra un uzņēmumu grupā ietilpstošie uzņēmumi nepalīdz atbalsta pretendentam, jo šajā gadījumā redzams, ka uzņēmumu grupa neuzskata, ka atbalsta pretendents ir vajadzīgs uzņēmumu grupas aktivitātēm nākotnē.⁷¹

3.tabula

⁷⁰ e-State Aid Wiki, Art 2(18) - Undertaking in difficulty - part of larger business group

⁷¹ e-State Aid Wiki, Art. 2(18) - *Undertaking in difficulty that is not an SME*

Piemēra Nr.	Atbalsta pretendents	Atbalsta pretendenta saistīto uzņēmumu grupa	Secinājums
1.	nav GNU	nav GNU	Atbalsts tiek piešķirts
2.	nav GNU	ir GNU	Atbalsts netiek piešķirts
3.	ir GNU	nav GNU	Atbalsts netiek piešķirts.
4.	ir GNU	ir GNU	Atbalsts netiek piešķirts

3.7. Ja atbalsta pretendentam **ir saistītie uzņēmumi un ja NAV pieejams** uzņēmumu grupas, kurā ietilpst atbalsta pretendents, **konsolidētais pārskats**, tad GNU pazīmju vērtēšanā tiek izmantoti summēti dati⁷², kuri iegūti saskaitot katru saistītā uzņēmuma pēdējā noslēgtā gada pārskata GNU pazīmju vērtēšanā nepieciešamos rādītājus, tomēr šādai informācijai ir **indikatīva nozīme** un atbalsta pretendentam jādod iespēja ar konsolidētiem datiem pierādīt, ka uzņēmumu grupa, kurā ietilpst atbalsta pretendents, nav grūtibās nonākusi. Iespējamas šādas situācijas:

- 3.7.1. Ja pēc summētiem datiem tiek aprēķināts, ka saistīto uzņēmumu grupai nav GNU pazīmes un atbalsta pretendentam pēc tā individuāliem datiem nav GNU pazīmes, tad atbalsts tiek piešķirts, arī tādos gadījumos, kad, individuāli vērtējot, vienam vai vairākiem grupas uzņēmumiem (kas nav atbalsta pretendenti, bet tā saistītie uzņēmumi) ir GNU pazīmes, jo tiek ņemti vērā summētie dati par uzņēmumu grupu kopumā.
- 3.7.2. Ja pēc summētiem datiem tiek aprēķināts, ka uzņēmumu grupai ir GNU pazīmes, bet pēc individuāliem uzņēmuma datiem, atbalsta pretendentam nav GNU pazīmes, atbalsts netiek piešķirts.
- 3.7.3. Ja pēc summētiem datiem tiek aprēķināts, ka uzņēmumu grupai nav GNU pazīmes, bet atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, atbilst GNU pazīmēm, atbalsts netiek piešķirts. Ja atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, atbilst GNU pazīmēm un pēc summētiem datiem uzņēmumu grupa arī atbilst GNU pazīmēm, atbalsts netiek piešķirts.

3.8. **Ja uzņēmumi ir saistīti caur fiziskām personām**, tiek veikta GNU noteikšanai nepieciešamo datu summēšana saistītajiem uzņēmumiem, vērtēti atbalsta pretendenta dati un juridiskās, finansiālās un administratīvās attiecības ar saistītajiem uzņēmumiem.⁷³ Fiziskai personai ar īpašumtiesībām >50% apmērā nav jābūt saimnieciskās darbības veicējam, lai caur šo fizisko personu varētu būt saistīti uzņēmumi, kas darbojas vienā un tajā pašā vai blakustīgū.

Iespējamas šādas situācijas:

- 3.8.1. Ja pēc summētiem datiem tiek aprēķināts, ka saistīto uzņēmumu grupai nav GNU pazīmes un atbalsta pretendentam pēc tā individuāliem datiem nav GNU pazīmes, tad atbalsts tiek piešķirts;
- 3.8.2. Ja **atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, nav GNU**, savukārt summējot datus ar saistītajiem uzņēmumiem, konstatēts, ka saistītajiem uzņēmumiem ir GNU pazīmes, tad šādos gadījumos atbalsts netiek piešķirts.
- 3.8.3. Ja **atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, ir GNU**, savukārt summējot datus ar caur fiziskām personām saistītajiem uzņēmumiem, konstatēts, ka caur fiziskām personām saistīto uzņēmumu kopumam nav GNU pazīmes, tad šādos gadījumos atbalsts netiek piešķirts.

⁷² e-State Aid Wiki, Art 1(4)(c) *Undertakings in difficulty*.

⁷³ e-State Aid Wiki, Art. 2(18) - *Undertaking in difficulty that is an SME*.

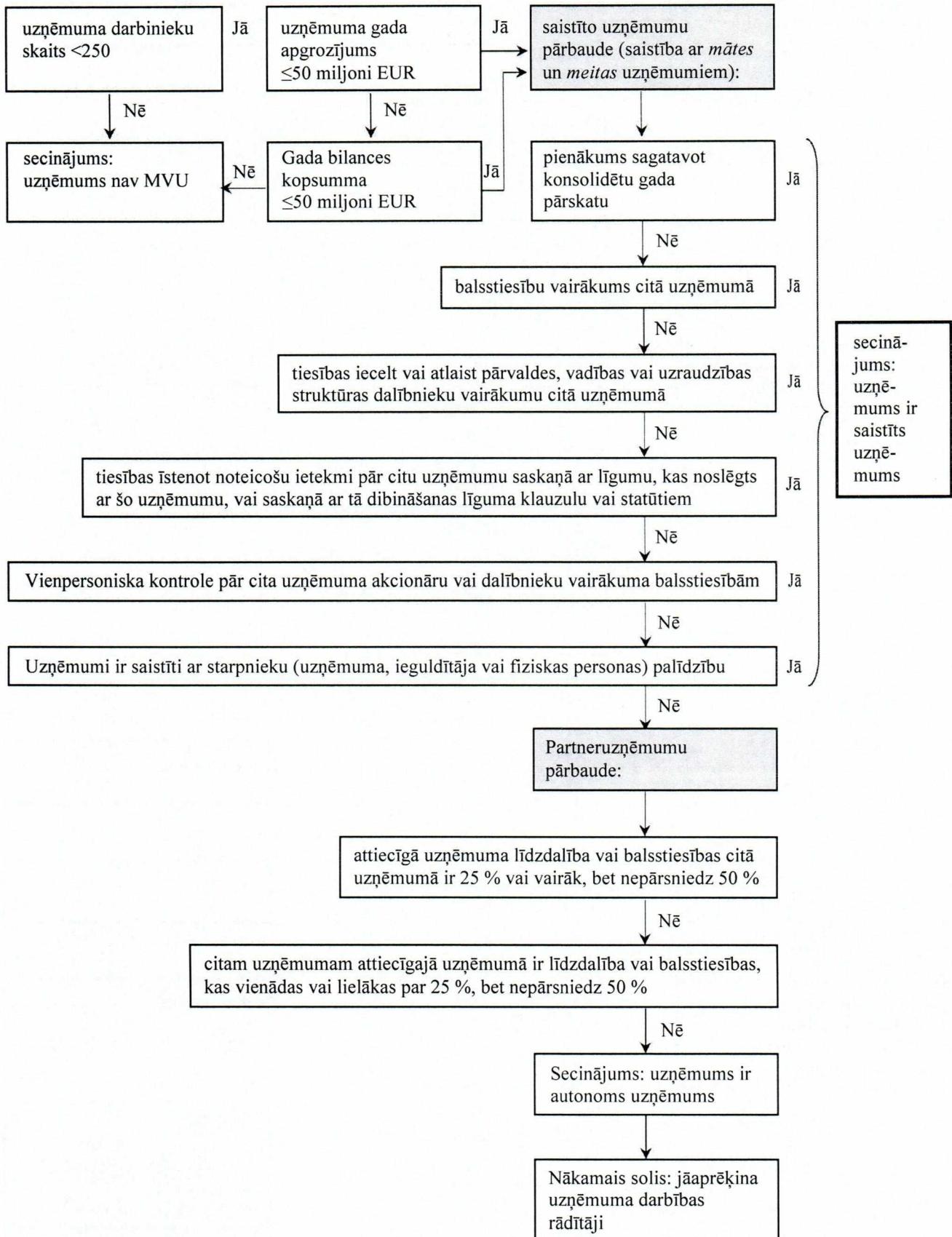
- 3.8.4. Ja atbalsta pretendents, individuāli vērtējot, ir GNU un, summējot datus ar saistītajiem uzņēmumiem, konstatēts, ka saistītajiem uzņēmumiem ir GNU pazīmes, tad šādos gadījumos atbalsts netiek piešķirts.
- 3.9. GNU nosaka uz lēmuma par atbalsta piešķiršanas brīdi, pamatojoties uz objektīvu pamatojumu saskaņā ar pārbaudāmiem un ticamiem datiem:
- 3.9.1. informāciju pārbauda pēdējā publiski pieejamajā noslēgtajā gada pārskatā;
 - 3.9.2. ja tiek iesniegts operatīvais (starpperiodu) pārskats, kuru apstiprinājis zvērināts revidents, tad GNU noteikšanā izmanto apstiprinātā operatīvā (starpperiodu) pārskata datus;
 - 3.9.3. ja uzņēmums norāda uz publiski pieejamu (t.i., pārbaudāmu) informāciju par pamatkapitāla palielināšanu pēc pēdējā noslēgtā gada pārskata, tad šādu informāciju, kura iesniegta kopā ar zvērināta revidenta apstiprinātu operatīvo (starpperiodu) pārskatu, nem vērā.

! Ja atbalsta pretendents ir autonoms un tas ir GNU, tad tas tiek noraidīts, neprasot operatīvo gada pārskatu.

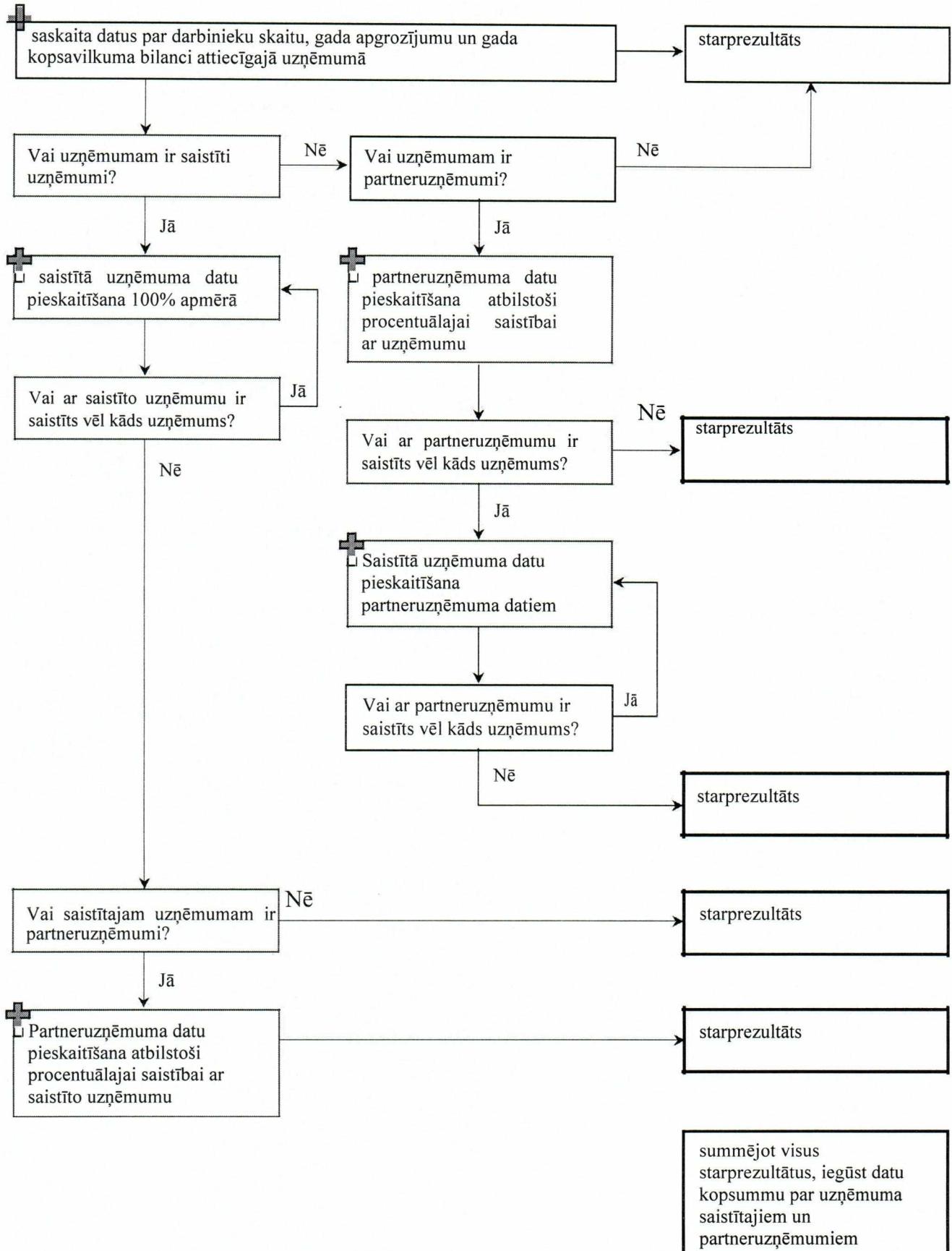
Pielikumi

1.pielikums

MVU statusa pārbaudes soļi

Saistītu un partneruzņēmumu datu pieskaitīšana uzņēmuma darbības rādītājiem

Grūtībās nonākuša uzņēmuma noteikšana

